

Uitgifte

Repertoriumnummer 2025 /
Datum van uitspraak 5 juni 2025
Rolnummer 2023/AB/597
Beslissing waartegen beroep 22/699/A NI. arbeidsrechtbank Brussel 6 maart 2023

Uitgereikt aan
op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

arrest

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT WERKNEMERS - werkloosheid
tegensprekelijk arrest
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 2° Ger. W.)

B S, RRN, wonende te
appellante,
niet verschenen, noch vertegenwoordigd

tegen

RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING (hierna: "**RVA**"), openbare instelling, ON
0206.737.484, met zetel te 1000 BRUSSEL, Keizerslaan 7,
geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. K V loco mr. V J, advocaat te 1502 LEMBEEK,

I. De feiten

De relevante feiten werden door de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel correct als volgt samengevat op pagina 3 tot en met 5 van het vonnis zodat het arbeidshof deze integraal herneemt:

“Mevrouw B genoot uitkeringen als volledig werkloze sinds (minstens) 1 mei 2020 (zie p. 8 van het administratief dossier).

Met een akte van 31 mei 2021 verleden voor het ambt van notaris F D heeft zij de vennootschap ABJ Containers bv opgericht. Alle 200 aandelen waren in haar handen. Mevrouw B werd benoemd tot bezoldigd bestuurder.

De RVA heeft een onderzoek gevoerd omdat uit een vergelijking van het persoonlijk werkloosheidsdossier met de gegevens uit het repertorium van zelfstandigen en de statuten was gebleken dat mevrouw B, terwijl zij uitkeringen genoot als volledig werkloze, een activiteit als bestuurder van de vennootschap ABJ Containers had. Zij werd uitgenodigd voor een verhoor op 8 februari 2022, maar dit verhoor werd op verzoek van mevrouw B verplaatst. Zij kreeg een nieuwe uitnodiging voor een verhoor op 7 maart 2022 (zie p. 40 van het administratief dossier).

Op 16 maart 2022 heeft de RVA de bestreden beslissing genomen (met referentie C29/92122/45/2021/12009). Deze beslissing gaat als volgt (letterlijk citaat, met weglating van de voetnoten):

“Geachte mevrouw B

Uit het onderzoek van uw dossier is gebleken dat u, vanaf de 07.06.2021 een activiteit als bestuurder van BV ABJ CONTAINERS heeft verricht.

Daarom werd u uitgenodigd om uw situatie te komen toelichten.

U hebt zich niet aangeboden op 23.02.2022. U hebt zich ook niet laten vertegenwoordigen.

Om recht te hebben op werkloosheidsuitkeringen, moet u zonder arbeid en loon zijn. Wordt onder meer beschouwd als arbeid, de activiteit verricht voor zichzelf die ingeschakeld kan worden in het economische ruilverkeer van goederen en diensten en niet beperkt is tot het gewone beheer van het eigen bezit.

Uit een vergelijking van uw persoonlijke werkloosheidsdossier met gegevens van het repertorium van zelfstandigen en de statuten van BV ABJ CONTAINERS (0769.383.412) in het Belgisch Staatsblad blijkt dat u, terwijl u uitkeringen genoot als volledig werkloze, vanaf de 07.06.2021 een activiteit als bestuurder van BV ABJ CONTAINERS heeft verricht.

U bent dus niet zonder arbeid en loon vanaf 07.06.2021,

Om werkloosheidsuitkeringen te kunnen genieten, moet u de verplichtingen op uw controlekaart ook naleven. Een van die verplichtingen is het zwart maken niet onuitwisbare inkt van het juiste vakje voor de start van een activiteit dit niet verenigbaar is met het recht op uitkeringen.

U hebt die verplichting niet nageleefd. U hebt uw arbeidsprestaties vanaf 07.06.2021 niet aangegeven op uw controlekaart voor de start ervan.

Beslissing

U hebt dus geen recht op uitkeringen vanaf 07.06.2021.

De uitkeringen die ten onrechte werden ontvangen omdat die verplichtingen niet werden nageleefd, moeten worden teruggevorderd.

De RVA heeft 3 jaar de tijd om de terugvordering te betekenen van de uitkeringen waarop de werkloze geen recht heeft. De termijn begint te lopen op de eerste dag van het trimester na het trimester waarin de onverschuldigde uitkeringen werden betaald.

De uitkeringen die u hebt ontvangen vanaf 07.06.2021 moeten dus worden teruggevorderd.

Bovendien kan een sanctie worden uitgesproken van minimum 4 tot maximum 26 weken wanneer de werkloze ten onrechte uitkeringen heeft of kon ontvangen doordat hij het overeenkomstig vakje op zijn controlekaart niet zwart heeft gemaakt voor het begin van een activiteit die onverenigbaar is met het ontvangen van uitkeringen.

U krijgt een sanctie van 13 weken, gelet op de volgende elementen: aangezien de duur van de inbreuk en het feit dat de instructies betreffende het behoud van de controlekaart duidelijk op deze kaart staan vermeld zodat u deze niet kan negeren.

Die sanctie van 13 weken gaat in op 21.03.2022, dus de maandag die volgt op de verzending van deze brief.

Als u ziek bent tijdens die periode, zal uw sanctie worden verlengd met de duur van uw ziekteperiode. [...]”

In uitvoering van deze beslissing vorderde de RVA een bedrag van 12.588,84 euro terug van mevrouw B. Het betreft de werkloosheidsuitkeringen voor de periode van 7 juni 2021 tot 28 februari 2022.

Met een e-mail van 31 maart 2022 heeft mevrouw B een herziening van de beslissing gevraagd aan de RVA. In deze e-mail gaf zij aan dat zij haar 200 aandelen had verkocht op 3 januari 2022, dat zij weliswaar nog steeds bestuurder is en dat de publicatie in het Belgisch Staatsblad zo snel mogelijk zal gebeuren. Op 13 april 2022 antwoordde de RVA dat zij niet overging tot een herziening van de initiële beslissing.

Op 16 juni 2022 heeft mevrouw B het gedinginleidend verzoekschrift neergelegd.

In de Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 11 juli 2022 werd een uittreksel van de algemene vergadering van ABJ Containers bv 3 januari 2022 gepubliceerd, waaruit blijkt dat mevrouw B haar 200 aandelen heeft verkocht aan B A, B A benoemd werd als bestuurder en het ontslag als bestuurder van mevrouw B werd aanvaard “vanaf vandaag” (bedoeld is 3 januari 2022).”

II. Het bestreden vonnis

De zaak werd bij de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel ingeschreven onder het rolnummer AR 22/699/A.

Mevrouw B vorderde voor de arbeidsrechtbank:

“De vordering ontvankelijk en gegrond te verklaren en zodoende:

- De beslissing van de RVA van 16 maart 2022 te vernietigen;*
- Te zeggen voor recht dat mevrouw B geen terugvorderingen dient terug te betalen en de sanctie van 13 weken niet kan opleggen;*
- In ondergeschikte orde de terugvorderingen te beperken tot d periode dat verzoekster bestuurder was, i.e. tot 3 januari 2022;*
- Verweerster tevens te veroordelen tot de kosten van het geding, in hoofde van verzoekster begroot op EUR 1.680 rechtsplegingsvergoeding.”*

Met een conclusie die werd neergelegd op 16 september 2022 stelde de RVA een tegenvordering in:

“De ingestelde tegenvordering ontvankelijk en gegrond te verklaren en verweerder op tegeneis te veroordelen tot terugbetaling van het bedrag van een voorlopig geschat bedrag van 12.588,84 EUR.”

Met een vonnis van 6 maart 2023 besliste de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel het volgende:

“Na eensluidend mondeling advies van V. Marocchi, substituut-arbeidsauditeur, beslist de rechtbank in eerste aanleg en op tegenspraak wat volgt.

De vordering van mevrouw B is ontvankelijk, maar ongegrond.

De rechtbank bevestigt de bestreden beslissing van 16 maart 2022 in al zijn onderdelen.

De vordering van de RVA is ontvankelijk en gegrond.

De rechtbank veroordeelt mevrouw B om het bedrag van 12.588,84 euro aan de RVA terug te betalen.

De rechtbank veroordeelt de RVA tot de kosten van het geding, die omvatten (art. 1017, tweede lid en 1018 Ger.W. en wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand):

- 327,87 euro rechtsplegingsvergoeding die toekomt aan mevrouw B*

- *24,00 euro bijdrage die toekomt aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.”*

III. De vorderingen in hoger beroep

In de e-mail die op 7 april 2023 uit naam van mevrouw B verstuurd werd aan het arbeidshof Brussel (op het e-mailadres: ctbxl-ahbru@just.fgov.be) wordt vermeld: *“De beslissing van de rechtbank heeft de gewraakte periode niet verkort tot 3/1/21.”* In het “verzoekschrift tot hoger beroep” (modelformulier ter beschikking gesteld door het arbeidshof Brussel) dat op 8 september 2023 werd neergelegd, wordt vermeld: *“Het recht op uitkering werd mij ontzegd – uitsluiting vanaf 7 juni 2021 wegens mandaat als bestuurder – ik kan bewijzen dat ik louter optrad als stroman en er geen effectieve uitoefening van het vennootschapsmandaat is. De terugvordering van werkloosheidsuitkeringen is bijgevolg meteen ook onterecht evenals de administratieve sanctie”*. Uit deze beide documenten kan zodoende, bij gebrek aan een conclusie die neergelegd werd door of namens mevrouw B, afgeleid worden dat zij het niet eens is met het vonnis van de arbeidsrechtbank en dit volledig hervormd wenst te zien.

De RVA van zijn kant vraagt om het hoger beroep van mevrouw B onontvankelijk, minstens ongegrond te verklaren.

IV. De procedure voor het arbeidshof

Met een beschikking op grond van art. 747 §2 Ger.W. werden door het arbeidshof in deze zaak conclusietermijnen bepaald en werd de zaak voor behandeling vastgesteld op de zitting van de 7de kamer van 9 januari 2025. Een kopie van deze beschikking werd overgemaakt aan alle partijen, waaronder dus ook mevrouw B.

Hoewel alle partijen, waaronder dus ook mevrouw B, door het arbeidshof ervan op de hoogte gesteld waren dat de zaak behandeld zou worden op de zitting van 9 januari 2025, verscheen mevrouw B niet op deze zitting, noch iemand voor haar. Voorafgaand aan de zitting liet mevrouw B ook niet meer van zich horen. Er meldde zich ook geen nieuwe raadsman. Zodoende kon op de zitting van 9 januari 2025 enkel de raadsman van de RVA gehoord worden, waarna de debatten werden gesloten. Mevrouw N. Van den B, Advocaat-generaal, heeft vervolgens op 18 maart 2025 een schriftelijk advies neergelegd. Dit advies werd door de griffie dezelfde dag nog ter kennis gebracht van de partijen, waarbij werd meegedeeld dat hun eventuele replieken uiterlijk op 22 april 2025 neergelegd moesten worden. Er werden geen replieken ontvangen.

Na het verstrijken van de repliektermijn op 22 april 2025 werd de zaak in beraad genomen en voor uitspraak gesteld op 22 mei 2025. Op 22 mei 2025 werd de uitspraak verdaagd naar 5 juni 2025.

Het arbeidshof heeft kennis genomen van de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder:

- het bestreden vonnis;
- de e-mail verstuurd aan het arbeidshof op 7 april 2023 en het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen op de griffie van dit arbeidshof op 8 september 2023;
- de conclusie en de stukken neergelegd voor de RVA¹.

Het hof heeft toepassing gemaakt van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

V. De ontvankelijkheid van het hoger beroep

De RVA voert in de eerste plaats aan dat het hoger beroep onontvankelijk is wegens laattijdigheid nu er maar met een verzoekschrift dat op 8 september 2023 bij het arbeidshof werd neergelegd, hoger beroep werd aangetekend tegen het vonnis van 6 maart 2023.

Beoordeling door het arbeidshof:

Overeenkomstig art. 1051 Ger.W. bedraagt de termijn om hoger beroep aan te tekenen tegen een vonnis, één maand, te rekenen vanaf de betekening van het vonnis of de kennisgeving ervan overeenkomstig art. 792, tweede en derde lid Ger.W. De kennisgeving is van toepassing voor *“de zaken opgesomd in art. 704 §2”*. In de opsomming in dit art. 704 §2 Ger.W. is onder andere art. 580, 2° Ger.W. opgenomen dat de geschillen betreft inzake de rechten en verplichtingen van werknemers welke voortvloeien uit o.a. de wetgeving inzake de werkloosheid. Overeenkomstig art. 792, tweede lid Ger.W. wordt voor dergelijke zaken het vonnis binnen de acht dagen bij gerechtsbrief ter kennis gebracht van de partijen. Overeenkomstig art. 53bis, 1° Ger.W. begint, wanneer de kennisgeving gebeurd is bij gerechtsbrief, de beroepstermijn te lopen vanaf de eerste dag die volgt op deze waarop de brief aangeboden werd op de woonplaats van de geadresseerde. De vervalddag is in de termijn begrepen. Is de vervalddag een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag, dan wordt de vervalddag verplaatst op de eerstvolgende werkdag (art. 53 Ger.W.). Wanneer de termijn binnen de gerechtelijke vakantie begint te lopen en ook verstrijkt, wordt hij verlengd tot de 15de dag van het nieuwe gerechtelijk jaar (art. 50 Ger.W.). Tevens bepaalt art. 47bis, tweede lid Ger.W. dat *“wanneer het in artikel 780/1 bedoelde informatieblad ontbreekt, (...) de termijn om een rechtsmiddel aan te wenden geen aanvang (neemt). Hetzelfde geldt indien de informatie in het informatieblad onvolledig of onjuist is, op voorwaarde dat de onvolledigheid of onjuistheid de partij te goeder trouw had kunnen misleiden.”*

De betwisting ten gronde tussen de partijen betreft een zaak die wordt opgesomd in art. 704, § 2 Ger.W. Het geschil ten gronde tussen mevrouw B en de RVA gaat immers over de uitsluiting van mevrouw B van het recht op werkloosheidsuitkeringen, de terugvordering van de werkloosheidsuitkeringen die mevrouw B volgens de RVA ten onrechte heeft ontvangen

¹ Voor mevrouw B werden in graad van beroep geen conclusies of stukken neergelegd.

en de sanctie die de RVA aan haar oplegde. Dit betekent dat overeenkomstig art. 792, tweede en derde lid Ger.W. het vonnis met een gerechtsbrief ter kennis gebracht moet worden van de partijen. Uit het dossier van de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel blijkt dat dit ook effectief gebeurd is. Het vonnis van 6 maart 2023 werd op 10 maart 2023 met een gerechtsbrief opgestuurd aan de partijen, waaronder mevrouw B. Uit dit dossier blijkt eveneens dat deze gerechtsbrief op 14 maart 2023 werd aangeboden op het adres van mevrouw B. Volgens de vermeldingen op de omslag van de gerechtsbrief werd er op 14 maart 2023 een bericht gelaten. De gerechtsbrief werd niet afgehaald en zodoende werd deze op 23 maart 2023 teruggezonden aan de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel, waar hij toekwam op 27 maart 2023 en in zijn geheel (inclusief de omslag met de daarop aangebrachte vermeldingen) werd toegevoegd aan het dossier. Hieruit blijkt ook dat de kennisgeving het vereiste informatieblad bevatte. De informatie opgenomen in dit informatieblad lijkt juist en volledig.

Aangezien de gerechtsbrief werd aangeboden op de woonplaats van mevrouw B op 14 maart 2023 en deze het informatieblad bevatte dat mevrouw B correct kon informeren, is overeenkomstig art. 53bis, 1° Ger.W. de beroepstermijn van 1 maand beginnen lopen op 15 maart 2023. Deze termijn van 1 maand verstreekt op (vrijdag) 14 april 2023. Mevrouw B had zodoende tot en met 14 april 2023 de tijd om hoger beroep aan te tekenen tegen het vonnis.

Indien men enkel rekening houdt met het “verzoekschrift tot hoger beroep” (modelformulier ter beschikking gesteld door het arbeidshof) dat op 8 september 2023 bij de griffie van het arbeidshof Brussel werd ontvangen, is het hoger beroep inderdaad laattijdig ingesteld.

Uit het rechtsplegingsdossier blijkt evenwel dat op 7 april 2023 er namens mevrouw B een e-mail verstuurd werd aan het arbeidshof Brussel (op het algemeen e-mailadres “ctbxl-ahbru@just.fgov.be”) met als onderwerp “requête 07/04/2023, rolno. 22/699/A B S t/ RVA. Datum beslissing: 06/03/2023”. In de e-mail wordt o.a. vermeld : “Naar aanleiding van het vonnis van 6 maart 2023 zou u deze e-mail kunnen beschouwen als een verzoek”. Het vonnis wordt in bijlage mee overgemaakt, evenals een kopie van de identiteitskaart van mevrouw B. Uit het rechtsplegingsdossier blijkt eveneens dat de griffie deze e-mail en de bijbehorende bijlagen heeft ingeschreven op datum van 7 april 2023.

In een arrest van 10 januari 2008 oordeelde het Hof van Cassatie als volgt:

“Beoordeling

Eerste onderdeel

- 1. De vaststelling door de griffier dat een verzoekschrift is neergelegd heeft authentieke bewijswaarde inzonderheid wat het feit zelf van de neerlegging betreft en de datum ervan.*
- 2. Wanneer de griffier vaststelt dat het verzoekschrift tot hoger beroep ter griffie is neergelegd op een bepaalde datum, dient de rechter aan te nemen dat het*

verzoekschrift op die datum ter griffie is neergelegd en aan die vastgestelde neerlegging de wettelijke gevolgen toe te kennen, ook indien het verzoekschrift met de post aan de griffie is toegezonden of door een tussenpersoon is neergelegd.

3. De vermelding van de datum van neerlegging in de kennisgeving van het hoger beroep is daarbij niet bepalend.

4. De appelrechters stellen vast dat blijkens de griffiestempel het verzoekschrift tot hoger beroep van de eisers is neergelegd op 9 augustus 2005 en dat deze datum naderhand is “doorstreept” en vervangen door 28 juli 2005. Zij stellen niet vast dat die vervangende vermelding het voorwerp uitmaakt van een procedure tot betichting wegens valsheid.

5. Door, zonder enige betwisting over de “doorstreping” van de vermelding op het verzoekschrift en de vervanging ervan door de vaststelling van de griffier dat het verzoekschrift op 28 juli 2005 is neergelegd, te oordelen dat het verzoekschrift op 9 augustus is neergelegd, miskennen de appelrechters het authentiek karakter van de vaststelling door de griffier van de neerlegging en van de datum ervan.

Het onderdeel is gegrond.” (Cass. 10 januari 2008, C.07.0149.N, <https://juportal.be>)

Nu de e-mail die op 7 april 2023 namens mevrouw B verstuurd werd, door de griffie klaarblijkelijk werd ingeschreven met als datum 7 april 2023 en in de e-mail uitdrukkelijk gevraagd wordt om deze te beschouwen als een “verzoek”(schrift), dient aangenomen te worden dat er hiermee op 7 april 2023 door mevrouw B reeds hoger beroep werd aangetekend tegen het vonnis van 6 maart 2023.

Er werd dus alleszins door mevrouw B tijdig hoger beroep aangetekend tegen het vonnis van 6 maart 2023.

Overeenkomstig art. 1057 Ger.W. moet de akte van hoger beroep “op straffe van nietigheid” een aantal vermeldingen bevatten. De e-mail van 7 april 2023 bevat niet al deze vermeldingen (bv. gegevens van de gedaagde in hoger beroep). Het is echter zo dat zelfs wanneer de akte van hoger beroep één of meerdere van de in art. 1057 Ger.W. opgesomde vermeldingen niet zou bevatten, de nietigheidssanctie maar kan worden toegepast in geval van belangenschade van de geïntimeerde, die dit moet aantonen (zie en vgl. Cass. 11 december 2020, C.18.0479.N, *RW* 2020-21, afl. 33, 1309; Cass. 11 december 2020, C.20.0209.N, *RW* 2020-21, afl. 33). De RVA voert niet aan dat zijn belangen op enige wijze geschaad zouden zijn. Zodoende kan de nietigheidssanctie in geen geval toegepast worden.

Het hoger beroep van mevrouw B is zodoende ontvankelijk, zoals ook geadviseerd door mevrouw de Advocaat-generaal in haar schriftelijk advies.

Volledigheidshalve merkt het arbeidshof nog op dat in de e-mail van 7 april 2023 ook nog zeer summier het volgende vermeld werd: “Daarnaast zal de heer A B deel uitmaken van het dossier als verplichte interventiepartij.” Het arbeidshof kan niet anders dan vaststellen dat er

geen enkele akte voorligt waarmee de heer A geldig deel is gaan uitmaken van het geding. Art. 813 Ger.W. bepaalt immers:

“Vrijwillige tussenkomst geschiedt bij verzoekschrift, dat, op straffe van nietigheid, de middelen en conclusie bevat.

Gedwongen tussenkomst geschiedt bij dagvaarding. Tussen de partijen in het geding kan zij worden aangebracht bij gewone conclusies.”

Het rechtsplegingsdossier bevat geen verzoekschrift waarmee de heer A vrijwillig tussenkomt in het geschil. De e-mail van 7 april 2023 kan niet (bijkomend) als dergelijk verzoekschrift worden beschouwd. Er wordt niet in vermeld dat de heer A vrijwillig wil tussenkomen nu er in de e-mail uitdrukkelijk naar hem verwezen wordt als “verplichte interventiepartij”. Ook een dagvaarding van de heer A in gedwongen tussenkomst ligt niet voor.

VI. De beoordeling van het geschil door het arbeidshof

In zijn beslissing van 16 maart 2022 besloot de RVA, verwijzend naar het feit dat mevrouw B sinds 7 juni 2021 een activiteit als bestuurder van BV ABJ CONTAINERS heeft verricht, dat zij niet zonder arbeid en loon is vanaf 7 juni 2021. Zodoende:

- heeft mevrouw B volgens de RVA geen recht op uitkeringen vanaf 7 juni 2021;
- worden de uitkeringen die zij heeft ontvangen vanaf 7 juni 2021 teruggevorderd; en
- wordt haar een sanctie van 13 weken opgelegd.

Beoordeling door het arbeidshof:

Na analyse van het volledige dossier, het horen van het pleidooi van de RVA en het schriftelijk advies van mevrouw de Advocaat-generaal, is het arbeidshof van oordeel dat de beslissing van de RVA van 16 maart 2022 naar recht verantwoord is en dat de arbeidsrechtbank terecht het beroep van mevrouw B tegen deze beslissing als ongegrond heeft afgewezen en de tegenvordering van de RVA terecht gegrond heeft verklaard. Deze beoordeling door het arbeidshof is gesteund op de hierna volgende redenen:

VI.1.

De RVA motiveert de uitsluiting van mevrouw B van het recht op uitkeringen door te stellen dat zij gezien haar mandaat als bestuurder van ABJ CONTAINERS bv sinds 7 juni 2021 niet zonder arbeid en loon is.

Om te kunnen genieten van werkloosheidsuitkeringen moet de werkloze zowel toelaatbaarheids- als toekenningsvoorwaarden vervullen. De toekenningsvoorwaarden

worden geregeld door Hoofdstuk III van het KB van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering (hierna “Werkloosheidsbesluit”), waarvan Afdeling 1 de titel draagt “*onvrijwillig zonder arbeid en zonder loon zijn*”. Het eerste artikel binnen deze afdeling, dit is het **artikel 44 Werkloosheidsbesluit**, bepaalt: “*Om uitkeringen te kunnen genieten moet de werkloze wegens omstandigheden onafhankelijk van zijn wil zonder arbeid en zonder loon zijn.*” Wordt volgens het **artikel 45, 1ste lid Werkloosheidsbesluit** voor de toepassing van het artikel 44 als “*arbeid*” beschouwd:

“1° de activiteit verricht voor zichzelf die ingeschakeld kan worden in het economische ruilverkeer van goederen en diensten en die niet beperkt is tot het gewone beheer van het eigen bezit;
2° de activiteit verricht voor een derde, waarvoor de werknemer enig loon of materieel voordeel ontvangt dat tot zijn levensonderhoud of dat van zijn gezin kan bijdragen.”

De uitoefening van een mandaat in een vennootschap is een “*activiteit verricht voor zichzelf*” (art. 45, 1ste lid, 1° Werkloosheidsbesluit) en geen “*activiteit verricht voor een derde*” (art. 45, 1ste lid, 2° Werkloosheidsbesluit) (zie en vgl. Cass. 2 maart 1998, S970076N, <https://juportal.be>; Cass. 22 oktober 2001, S000108F, <https://juportal.be>; Cass. 12 december 2016, S.13.0022.F, <https://juportal.be>)

Indien de “*activiteit verricht voor zichzelf die kan ingeschakeld worden in het economische ruilverkeer van goederen en diensten*” beperkt blijft tot het gewone beheer van het eigen bezit, is er geen sprake van arbeid. Volgens artikel 45, laatste lid Werkloosheidsbesluit is er enkel sprake van een activiteit die beperkt is tot het gewone beheer van eigen bezit als de activiteit gelijktijdig voldoet aan de volgende voorwaarden:

“1° de activiteit is niet daadwerkelijk ingeschakeld in het economisch ruilverkeer van goederen en diensten en wordt niet uitgeoefend met het oog op het verkrijgen van een opbrengst;
2° door de activiteit wordt de waarde van het bezit in stand gehouden of slechts in beperkte mate verhoogd;
3° de activiteit brengt door haar omvang het zoeken naar en het uitoefenen van een dienstbetrekking niet in het gedrang.”

Het mandaat van bestuurder in een commerciële vennootschap wordt in principe uitgeoefend met het oog op het verkrijgen van inkomsten, ook al brengt het geen inkomsten op. Aangezien hiermee de 1ste van 3 cumulatieve voorwaarden niet vervuld is, kan een bestuursmandaat in een commerciële vennootschap niet beschouwd worden als een activiteit die beperkt is tot het gewone beheer van het eigen bezit (zie en vgl. Cass. 3 januari 2005, S.04.0091/F/1, <https://juportal.be>; Cass. 12 december 2016, S.13.0022.F, <https://juportal.be>).

Het feit dat de vennootschapsmandataris nooit enige inkomsten heeft genoten uit zijn mandaat van zaakvoerder is irrelevant (zie en vgl. Cass. 3 januari 2005, S.04.0091F, <https://juportal.be>). In het kader van de werkloosheidsreglementering is inzake arbeid voor zichzelf immers niet vereist dat er effectief inkomsten uit gehaald worden of dat er winst gemaakt wordt. Het volstaat dat er een activiteit verricht wordt voor zichzelf die ingeschakeld kan worden in het economisch ruilverkeer van goederen en diensten en niet beperkt is tot het louter beheer van eigen bezit.

Art. 45, 1ste lid, 1° Werkloosheidsbesluit vereist wel een “*activiteit*”, dus een effectief optreden van de bestuurder, een daadwerkelijke uitoefening van het mandaat en niet louter een mandaat op papier. Daarbij mag echter niet uit het oog verloren worden dat overeenkomstig art. 3 §1, 4de lid van het KB nr. 38 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen personen die aangesteld zijn tot mandataris in een vennootschap die zich met een exploitatie of met verrichtingen van winstgevende aard bezighoudt, op weerlegbare wijze geacht worden een zelfstandige beroepsbezigheid uit te oefenen (zoals aangepast met art. 37 van de wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen inzake sociale zekerheid, *BS* 6 juni 2014, inwerkingtreding 16 juni 2014, en dit naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 3 november 2004, nr. 176/2004). Het feit dat een persoon bekleed is met een bestuursmandaat in een commerciële vennootschap doet dus in hoofde van deze persoon het vermoeden ontstaan dat deze effectief een zelfstandige activiteit uitoefent. Dit vermoeden, dat aanvankelijk een onweerlegbaar vermoeden was, is onder impuls van het Grondwettelijk Hof omgevormd tot een weerlegbaar vermoeden, maar het blijft wel een wettelijk vermoeden. Het komt dus toe aan de werkloze die van oordeel is dat zijn/haar mandaat slechts een mandaat op papier betrof, zonder dat er sprake was van een effectieve uitoefening ervan, aan te tonen dat hij/zij geen activiteiten in de vennootschap ontplooid.

In dit geval staat vast dat mevrouw B met een oprichtingsakte die werd verleden op 31 mei 2021 en vervolgens werd neergelegd op 7 juni 2021, de vennootschap ABJ CONTAINERS bv heeft opgericht. Er werden 200 aandelen uitgegeven waarop in hun totaliteit werd ingeschreven door mevrouw B, die volgens de oprichtingsakte tevens verklaarde dat haar inbreng volledig gestort werd (5.000 euro). Vervolgens werd mevrouw B volgens de oprichtingsakte benoemd tot bestuurder van deze vennootschap, waarbij bepaald werd dat haar mandaat bezoldigd is.

Het staat ook vast dat mevrouw B op dat ogenblik werkloosheidsuitkeringen ontving als volledig werkloze. Pas op 11 juli 2022 werd in de Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad een uittreksel van de algemene vergadering van ABJ CONTAINERS bv gepubliceerd volgens hetwelk het ontslag van mevrouw B als bestuurder werd aanvaard “vanaf vandaag” (bedoeld is 3 januari 2022).

Uit niets blijkt dat mevrouw B de RVA op de hoogte heeft gebracht van haar benoeming tot bestuurder met ingang van 7 juni 2021.

Dat mevrouw B benoemd werd tot bestuurder in de vennootschap ABJ CONTAINERS bv, doet vermoeden dat zij in deze vennootschap effectief een activiteit heeft ontplooid.

Gezien dit vermoeden weerlegbaar is, mag mevrouw B evenwel proberen het tegendeel aan te tonen.

Mevrouw B houdt voor dat zij *“louter optrad als stroman en er geen effectieve uitoefening van het vennootschapsmandaat is”* (zie verzoekschrift tot hoger beroep, neergelegd op 8 september 2023).

Het bewijs dat mevrouw B moet leveren, is een negatief bewijs. Met name moet mevrouw B aantonen dat zij het mandaat waarmee zij bekleed was in werkelijkheid niet heeft uitgeoefend en dus niet is opgetreden als bestuurder van ABJ CONTAINERS bv. Overeenkomstig art. 8.6 BW kan hij die de bewijslast draagt van een negatief feit genoeg nemen met het aantonen van de waarschijnlijkheid van dat feit. In de Memorie van toelichting wordt in dat verband verduidelijkt: *“Als men dan toch moet spreken over een zekerheidspercentage, zou dat allicht 75% zijn, wat wil zeggen dat er ernstige elementen in het dossier staan die de aanvoeringen ondersteunen en dat alternatieven, hoewel niet volledig onmogelijk, niet geloofwaardig lijken.”* (zie Parl. St. Kamer 2018-2019, doc 3349/001, 17).

Het arbeidshof kan niet anders dan vaststellen dat mevrouw B van haar beweringen in graad van beroep niet het minste bewijs of zelfs maar begin van bewijs bijbrengt. Zij brengt geen enkel stuk bij dat haar beweringen ook maar enigszins waarschijnlijk doet lijken. Er liggen geen stukken voor waaruit blijkt dat zij slechts een “stroman” is geweest en dat in werkelijkheid iemand anders zich bezighield met het beheer en de uitbating van ABJ CONTAINERS bv.

Het arbeidshof sluit zich volledig aan bij de pertinente analyse die door mevrouw de Advocaat-generaal gemaakt werd in haar schriftelijk advies, die het arbeidshof overneemt en zich eigen maakt:

“In het kader van de procedure in eerste aanleg hield betrokkene voor dat het mandaat geheel onbezoldigd was, dat zij geen enkele activiteit uitoefende, maar dat het mandaat beperkt was tot het gewone beheer van eigen bezit. Ze zou geen bestuurder zijn met het oog op het realiseren van winst. Dit strookt niet met de stroman-argumentatie in beroep.

Volgens de oprichtingsakte was zij naast onbezoldigd bestuurder, ook volledig aandeelhouder. Mevrouw heeft hiervoor 5.000 euro betaald. Ook dit gegeven strookt niet met de stroman-theorie. In die optiek zou het immers volstaan om zich als zaakvoerder te laten benoemen en houdt het aandeelhouderschap geen steek.

Ook dient er op te worden gewezen dat appellant zich in de procedure voor de arbeidsrechtbank beriep op het feit dat zij de maatregel ‘springplank zelfstandige’ zou hebben aangevraagd.

Afgezien van het feit dat de arbeidsrechtbank hierover geen verdere informatie terugvond en dit dus niet kon worden bevestigd, wijst dit dan weer wel op een daadwerkelijke activiteit als zelfstandige en is ook dit element strijdig met de stromantheorie. Het dient vastgesteld dat ook in beroep geen enkele opheldering wordt verstrekt over de beweerd aangevraagde maatregel ‘springplank zelfstandige’ waar naar in de mail van betrokkene van 31.03.2022 (stuk 54 administratief dossier) wordt verwezen. Evenmin is de bijlage waarvan sprake in deze mail gevoegd. Appellant laat overigens verstek in beroep.

Tot slot merkt de eerste rechter op basis van informatie van het arbeidsauditoraat op dat betrokkene na 03.01.2022 nog zelfstandige bleef, niettegenstaande de beweerde verkoop van de aandelen en van het bedrijf op 03.01.2022. Ook dit gegeven bevestigt dat betrokkene daadwerkelijk een zelfstandige activiteit uitoefende en strookt wederom niet met de stromantheorie.” (zie schriftelijk advies p. 6-7)

Uit niets blijkt dus dat het mandaat waarmee mevrouw B bekleed was slechts een mandaat op papier of een pro forma mandaat betrof.

Er is dus sprake van arbeid in de zin van art. 44 en 45 Werkloosheidsbesluit.

De RVA motiveert de uitsluiting van mevrouw B van het recht op uitkeringen eveneens door aan te voeren dat zij op de controlekaart geen aanduidingen heeft aangebracht in onuitwisbare inkt telkens wanneer zij deze activiteiten uitvoerde.

Art. 71 4° Werkloosheidsbesluit voorziet het volgende:

“Om uitkeringen te kunnen genieten moet de werknemer:

[...]

4° voor de aanvang van de activiteit bedoeld in artikel 45, hiervan melding maken op zijn controlekaart met onuitwisbare inkt

[...]”

Het staat vast dat mevrouw B in de bewuste periode activiteiten heeft verricht in de zin van art. 45 werkloosheidsbesluit (zie hoger). Mevrouw B betwist niet dat zij uit hoofde van deze activiteiten geen melding heeft gedaan op enige controlekaart.

De RVA heeft terecht geoordeeld dat mevrouw B vanaf 7 juni 2021 art. 71 Werkloosheidsbesluit niet heeft nageleefd. De RVA heeft mevrouw B op basis hiervan dus eveneens terecht uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen.

De RVA heeft mevrouw B zodoende vanaf 7 juni 2021 terecht uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen op grond van art. 44, 45 en 71 Werkloosheidsbesluit. De arbeidsrechtbank heeft volledig terecht de uitsluiting van mevrouw B op grond van deze artikels bevestigd.

Eveneens terecht is de arbeidsrechtbank niet ingegaan op de vraag van mevrouw B om deze uitsluiting te beperken tot 3 januari 2022. Zoals de arbeidsrechtbank zeer terecht stelt zijn akten, beslissingen en stukken van een vennootschap pas tegenstelbaar aan derden (zoals de RVA) vanaf het ogenblik van hun bekendmaking in de Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad, tenzij kan worden aangetoond dat de derden er reeds voor de bekendmaking kennis van hadden (art. 76 (oud) W.Venn.; art. 2:18 en 2:33 WVV). Zoals de arbeidsrechtbank verder terecht schrijft, werd het ontslag van mevrouw B als bestuurder van ABJ CONTAINERS maar gepubliceerd in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 11 juli 2022 en moest de RVA hier dus slechts vanaf die datum mee rekening houden.

Bijkomend schreef de arbeidsrechtbank:

“De rechtbank merkt hierbij op dat de BTW-aangifte voor het eerste kwartaal van 2022 (een nul-aangifte) op 6 mei 2022 werd ingediend door mevrouw B (stuk 3 van de stukken neergelegd door de arbeidsauditeur). Het is bijgevolg zeker niet uitgesloten dat het ontslag als bestuurder nog post factum in orde werd gebracht om de uitsluiting van werkloosheidsuitkeringen in de tijd te beperken.

Uit het ARZA-bestand dat de arbeidsauditeur heeft neergelegd blijkt bovendien dat mevrouw ook na 3 januari 2022 geregistreerd is gebleven als zelfstandige.” (zie vonnis van 6 maart 2023, p. 9)

Mevrouw B reikt in graad van beroep geen enkel element aan om deze pertinente overwegingen tegen te spreken of te weerleggen.

Bijkomend kan verwezen worden naar de analyse van mevrouw de Advocaat-generaal in haar schriftelijk advies:

“Overigens zet ze in haar mail van 21.02.2022 – in reactie op de uitnodiging tot verweer- uiteen dat ze recht heeft op werkloosheidsuitkeringen in combinatie met een zelfstandige activiteit in nevenberoep, te meer ze hiervoor geen vergoeding van de vennootschap ontvangt. Dit wijst eens te meer op het daadwerkelijk uitoefenen van een nevenactiviteit, ook na 03.01.2022. Van een stopzetting is er in deze mail geen sprake.” (zie schriftelijk advies p. 7)

Er is bijgevolg geen enkele reden om de periode van uitsluiting te beperken tot 3 januari 2022.

VI.2.

De RVA vordert de werkloosheidsuitkeringen terug die mevrouw B ontving vanaf 7 juni 2021, meer concreet de periode van 7 juni 2021 tot en met 20 maart 2022.

Een werkloze die onrechtmatig uitkeringen ontvangen heeft, is, op grond van art. 169 en 170 Werkloosheidsbesluit, verplicht deze terug te betalen. Deze regel is geen sanctie, maar louter de toepassing van de principes van het gemene recht. Art. 5.195 BW voorziet immers: *“Iedere betaling onderstelt een schuld: hetgeen betaald is zonder verschuldigd te zijn, kan worden teruggevorderd overeenkomstig de artikelen 5.133 tot 5.134.”* (voorheen art. 1235 Oud BW)

De opgelegde terugvordering is het wettelijk gevolg van de terechte uitsluiting (zie hoger).

De RVA beschikt over een termijn van 3 jaar om de terugbetaling van onverschuldigd betaalde werkloosheidsuitkeringen te bevelen (art. 7, § 13 Besluitwet Maatschappelijke Zekerheid) zodat de RVA naar het oordeel van het arbeidshof op 16 maart 2022 terecht kon beslissen om de uitkeringen die mevrouw B genoot voor de periode van 7 juni 2021 tot en met 20 maart 2022 terug te vorderen.

Op grond van art. 169, 2de lid Werkloosheidsbesluit wordt de terugvordering beperkt tot de laatste 150 dagen van onverschuldigde toekenning zo de werkloze bewijst dat hij te goeder trouw uitkeringen heeft ontvangen waarop hij geen recht had. Goede trouw wordt in deze materie niet vermoed en moet door de werkloze worden bewezen (zie en vgl. Cass. 2 december 1985, AR 4869, *Arr.Cass.* 1985-86, 467; Cass. 10 september 1984, AR 4364, *Arr.Cass.* 1984-85, 52). De term “goede trouw” in de zin van de werkloosheidsreglementering heeft een geëigende betekenis, met name de afwezigheid van enige tekortkoming van de verzekerde in de concrete relatie met de werkloosheidsreglementering (zie en vgl. K. STEVENS, “Cumulatie van zelfstandige activiteit met werkloosheidsuitkeringen. Recente evolutie in de rechtspraak”, *Soc. Kron.* 2012, 169 en de rechtspraak aangehaald in voetnoot nr. 182). Goede trouw kan aanvaard worden in hoofde van een persoon van wie redelijkerwijze geacht kan worden dat hij niet kon weten dat hij zijn verplichtingen veronachtzaamde. De werkloze dient te bewijzen dat hij vreemd is aan de omstandigheden die aanleiding gaven tot de onverschuldigde uitkeringen (zie en vgl. Arbh. Gent, afd. Gent, 14 maart 2022, *TGR/TWVR* 2022, 281; Arbh. Antwerpen, afd. Hasselt, 2 november 2017, *Limb. Rechtsl.* 2018, 204). Onwetendheid impliceert niet dat de werkloze te goeder trouw handelde (zie en vgl. K. STEVENS, “Cumulatie van zelfstandige activiteit met werkloosheidsuitkeringen. Recente evolutie in de rechtspraak”, *Soc. Kron.* 2012, 169-170 en de rechtspraak aangehaald in voetnoot nr. 183).

De arbeidsrechtbank besloot dat mevrouw B haar goede trouw niet bewijst en geen elementen aanbrengt om de rechtbank hiervan te overtuigen. Het arbeidshof kan zich hier

alleen maar bij aansluiten. Er ligt ook in graad van beroep geen enkel element voor dat maakt dat er in hoofde van mevrouw B goede trouw aanvaard zou kunnen worden.

Art. 169, 3de lid Werkloosheidsbesluit bepaalt dat indien de werkloze die de artikelen 44 of 48 overtreden heeft, bewijst dat hij alleen arbeid heeft verricht of een zelfstandige heeft geholpen op bepaalde dagen of gedurende bepaalde periodes, de terugvordering tot deze dagen of periodes beperkt wordt. Om op grond van art. 169, 3de lid Werkloosheidsbesluit de terugvordering te kunnen beperken, is het noodzakelijk dat de werkloze bewijst dat hij alleen op bepaalde dagen of gedurende bepaalde periodes niet-toegestane arbeid heeft verricht. Dat houdt in dat de werkloze bewijst dat hij op bepaalde dagen of gedurende bepaalde periodes geen niet-toegestane arbeid heeft verricht. (zie en vgl. Cass. 7 september 2020, S.19.0006.N, <https://juportal.be>).

De rechtbank besloot dat van deze bepaling evenmin toepassing gemaakt kan worden nu mevrouw B niet bewijst op welke dagen zij precies arbeid heeft verricht. Opnieuw kan het arbeidshof zich hier alleen maar bij aansluiten. Bovendien is het zo dat het feit bekleed te zijn met een bestuursmandaat, eigenlijk een permanent gegeven is.

De RVA vordert zodoende terecht de werkloosheidsuitkeringen terug die mevrouw B ontving vanaf 7 juni 2021 en dit op grond van art. 169 en 170 Werkloosheidsbesluit. De arbeidsrechtbank heeft volledig terecht de terugvordering op grond van deze artikels bevestigd en de tegenvordering van de RVA gegrond verklaard.

VI.3.

Tenslotte legde de RVA aan mevrouw B een sanctie van 13 weken op. De RVA verwees daarbij naar art. 154 Werkloosheidsbesluit.

De werkloze die onverschuldigde uitkeringen heeft ontvangen omdat hij vóór het begin van een activiteit die niet verenigbaar is met het recht op uitkeringen, het overeenstemmende vakje van zijn controlekaart niet heeft zwartgemaakt (art. 71, 4° Werkloosheidsbesluit), kan worden uitgesloten van het genot van de uitkeringen gedurende ten minste 4 weken en ten hoogste 26 weken (art. 154, 1ste lid, 1° Werkloosheidsbesluit). De directeur van het werkloosheidsbureau kan zich ook beperken tot een verwittiging indien in de voorbije 2 jaar geen sanctie werd opgelegd (art. 157bis Werkloosheidsbesluit).

In dit geval staat vast dat mevrouw B in de bewuste periode activiteiten heeft verricht in de zin van art. 44 en 45 werkloosheidsbesluit (zie hoger). Mevrouw B heeft hiervoor niet de correcte vermeldingen gedaan op haar controlekaart (zie hoger).

De RVA heeft naar aanleiding daarvan beslist om mevrouw B als administratieve sanctie een uitsluiting van 13 weken op te leggen. De arbeidsrechtbank bevestigde deze sanctie op grond van de volgende overwegingen: *“Mevrouw B is over een periode van meerdere maanden in gebreke gebleven om correcte informatie te verschaffen aan de RVA. In die*

omstandigheden zou het naar het oordeel van de rechtbank niet correct zijn om de sanctie in de tijd te beperken of slechts een verwittiging op te leggen. De opgelegde sanctie van 13 weken is naar het oordeel van de rechtbank correct en naar recht verantwoord.” (zie vonnis van 6 maart 2023 p. 11)

Gezien de redelijk lange duur van de inbreuk is het arbeidshof alleszins van oordeel dat een effectieve sanctie aangewezen is en dat niet kan volstaan worden met een verwittiging. Samen met de arbeidsrechtbank is het arbeidshof van oordeel dat de opgelegde sanctie van 13 weken passend is.

De RVA heeft zodoende terecht een sanctie van 13 weken opgelegd aan mevrouw B op grond van art. 71, 4° en 154 Werkloosheidsbesluit. De arbeidsrechtbank heeft volledig terecht deze sanctie bevestigd.

VI.4.

Uit al het voorgaande volgt dat het hoger beroep van mevrouw B ongegrond is, zoals ook geadviseerd door mevrouw de Advocaat-generaal in haar schriftelijk advies.

VII. De beslissing van het arbeidshof

Na eensluidend schriftelijk advies van mevrouw N Van den B, Advocaat-generaal en om de redenen hierboven uiteengezet, beslist het arbeidshof het volgende:

Het arbeidshof verklaart het hoger beroep van mevrouw B **ontvankelijk, maar ongegrond**.

Het arbeidshof bevestigt integraal het vonnis van de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel van 6 maart 2023.

Het arbeidshof veroordeelt in overeenstemming met art. 1017, 2de lid Ger.W. de RVA tot de kosten van het geding in graad van beroep, zijnde enkel de bijdrage van 24,00 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.

Dit arrest wordt gewezen en ondertekend door :

A G, raadsheer

L P, raadsheer in sociale zaken, werkgever

T D E R, raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider

Bijgestaan door I M, griffier

I M T D E R L P A G

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van 5 juni 2025 van de 7de kamer waar aanwezig waren:

A G, raadsheer

I M, griffier

I M

A G